

*Mistä me puhumme, kun
puhumme hyvistä
käytännöistä?*

VTT, EU-koordinaattori Timo Aro
Nuorten työpajapäivät 21.-22.4.2010
Yyteri, Pori

Kehittämisen ”hevonpaskabingo”

Verkos- toituminen	Hyvä käytäntö	Projekti	Kärkihanke	Rahoittaja- viranomainen	Kartoitus
Toiminta- malli	Todentamis- viranomainen	Klusteri	Ohjausryhmä	Loppu- käyttäjä	Substanssi- osaaminen
Ennakointi	Asiakas- rajapinta	Palvelu- järjestelmä	Koordinointi	Viranomais- yhteistyö	Tuotos
Kumppanuus	Innovaatio	ELY	Integrointi	Kehittämi- nen	Järjestelmä
Pilotti	Osaamis- keskus	Konsepti	Strategia	Kehittämis- tarve	Loppu- raportti
Yrityskehi- tystoimija	Tuotekehitys	Hanke	Liiketoiminta- osaaminen	Oppimis- ympäristö	Valtavir- taistaminen

Mikä on hyvä käytäntö?

- uusi idea...
- ...tuotos, tuote
- ...kokeilu
- ...malli
- ...toimintatapa
- ...innovaatio
- ...jne.

Hyvän käytännön määrittelyn tuskasta...

- EU:n logiikassa hyvä käytäntö liittyy **hallintatapaan**, jossa pyritään toimijoiden väliseen **oppimiseen, tiedonsiirtoon ja kokemustenvaihtoon** ns. avoimen koordinaation menetelmällä (OMC)
- EU:n rakennerahastohankkeissa hyvä käytäntö viittaa tavallisesti sellaisiin toimintatapoihin, joilla on **yhteiskunnallisesti positiivisia vaikutuksia** ja jotka tuottavat **positiivista muutosta**
- Kuntaliiton mukaan hyvä käytäntö on **esimerkillinen ja muista erottuva tapa** tuottaa palveluita tai järjestää hallintoa
- THL:n mukaan sosiaali- ja terveysalalla hyvä käytäntö on **koettu toimintaympäristössään toimivaksi ja arvioitu**. Käytäntö on tällöin kuvattu, dokumentoitu ja tiivistetty yleistettävissä olevaan muotoon

Hyvä käytäntö on ainakin tätä...

- Hyvät käytännöt kytkeytyvät aina määrättyyn paikkaan, aikaan ja toimintaympäristöön eli eivät ole sellaisenaan siirrettävissä muualle
- Hyvät käytännöt ovat aina enemmän tai vähemmän katsojan silmissä eli hyvyys saattaa olla erilainen tekijästä tai näkökulmasta riippuen
- Hyvät käytännöt perustuvat aina eri osapuolten yhteiseen näkemykseen ja ne ovat aina suhteessa johonkin aikaisempaan.
- **Hyville käytännöille ei ole olemassa yksiselitteistä määritelmää!**

Jos on pakko määritellä, niin...

- I. **Tarve- ja kysyntälähtöisyys** (sosiaalinen tilaus)
- II. **Toimivuus ja tuloksellisuus** (vertaaminen, arviointi)
- III. **Mallinnettavuus ja tuotteistaminen** (huolellinen dokumentointi)
- IV. **Siirrettävyys, käytettävyys ja hyödynnettävyys** (suunnitelmallinen prosessi)
- V. **Kontekstuaalisuus** (määrätty aika, paikka ja toimintaympäristö)
- VI. **Jaettu kehittämisvastuu** (yhteinen näkemys)

Hyviä käytäntöjä voidaan luokitella useasta eri näkökulmasta

- Tason mukaan: (EU, kansallinen, maakunnallinen, seudullinen ja paikallinen)
- Ohjelmalogiikan mukaan: (ohjelma-, hallinto-, projekti- ja taustaorganisaatio taso)
- Sektorien mukaan: (työ- ja elinkeinoministeriö, opetusministeriö, opetushallitus, sosiaali- ja terveysministeriö)
- Temaattisesti: (nuoret, työpajat, sosiaaliset yritykset, työvalmennus, valmentava koulutus, tuettu työllistäminen jne.)
- **Merkittävyyden mukaan: (työkäytännöt versus tuote-, menetelmä- ja prosessikäytännöt) → ENNAKKOTEHTÄVÄ**
- Elinkaaren mukaan (suunnittelu-, aloittamis-, toimeenpano-, päättämisvaihe)

Mitä ovat hyvät työkäytännöt?

- **Työkäytännöt ovat vähäisiä muutoksia, parannuksia tai korjauksia toimijan ”arkityössä”: asiat tehdään toisella ja paremmaksi koetulla tavalla.**
- **Työkäytäntöjä otetaan käyttöön ja hyödynnetään sellaisenaan ilman suuria juhlapuheita. Taustalla ei ole suunnitelmallisesti hyödynnetty arviointi-, palaute- tai muuta näyttöön perustuvaa dokumentaatiotietoa.**
- **Työkäytännöt hyödyttävät ensisijaisesti toimijaa itseään tai lähiympäristöä eivätkä ole sellaisenaan siirrettävissä toisenlaiseen ympäristöön**
- **Työkäytännöillä ei ole välttämättä yleisempää tai laajempaa merkitystä**

Mitä ovat tuote-, prosessi- ja menetelmäkäytännöt?

- **Konkreettisia tuotteita, palveluita, malleja, menetelmiä jne, jotka perustuvat todennettuun tietoon ja näyttöön sekä ovat toistettavissa toisenlaisessa toimintaympäristössä.**
- **Taustalla vahvaa arviointi-, seuranta-, palaute- ja muuta dokumentaatiotietoa**
- **Prosessoitavissa, mallinnettavissa, tuotteistavissa jne.**
- **Omaavat luonteeltaan yleisempää ja laajempaa merkitystä, jolla on käyttöarvoa vastaavan viiteryhmän, teeman, ongelman jne. ratkaisemisessa**
- **Ovat ”paketoituna” siirrettävissä, levitettävissä ja hyödynnettävissä toisenlaisessa toimintaympäristössä, mutta edellyttää suunnitelmallista hyödyntämis- ja levittämisprosessia**

NÄKYVÄ
ILMITIETO (tuote-, menetelmä- ja
prosessikäytännöt)

HILJAINEN
TIETO
(Työkäytännöt)

**”Suurin osa hyvyydestä on piilossa.
Kerrotuksi tulee jäävuoren huippu, kun
ratkaiseva osa onkin pinnan alla” (Arnkil
Robert)**

Case-esimerkki ESR-hankkeesta, jonka asiakkaita olivat alle 25-vuotiaat työvoiman palvelukeskuksen asiakkaat

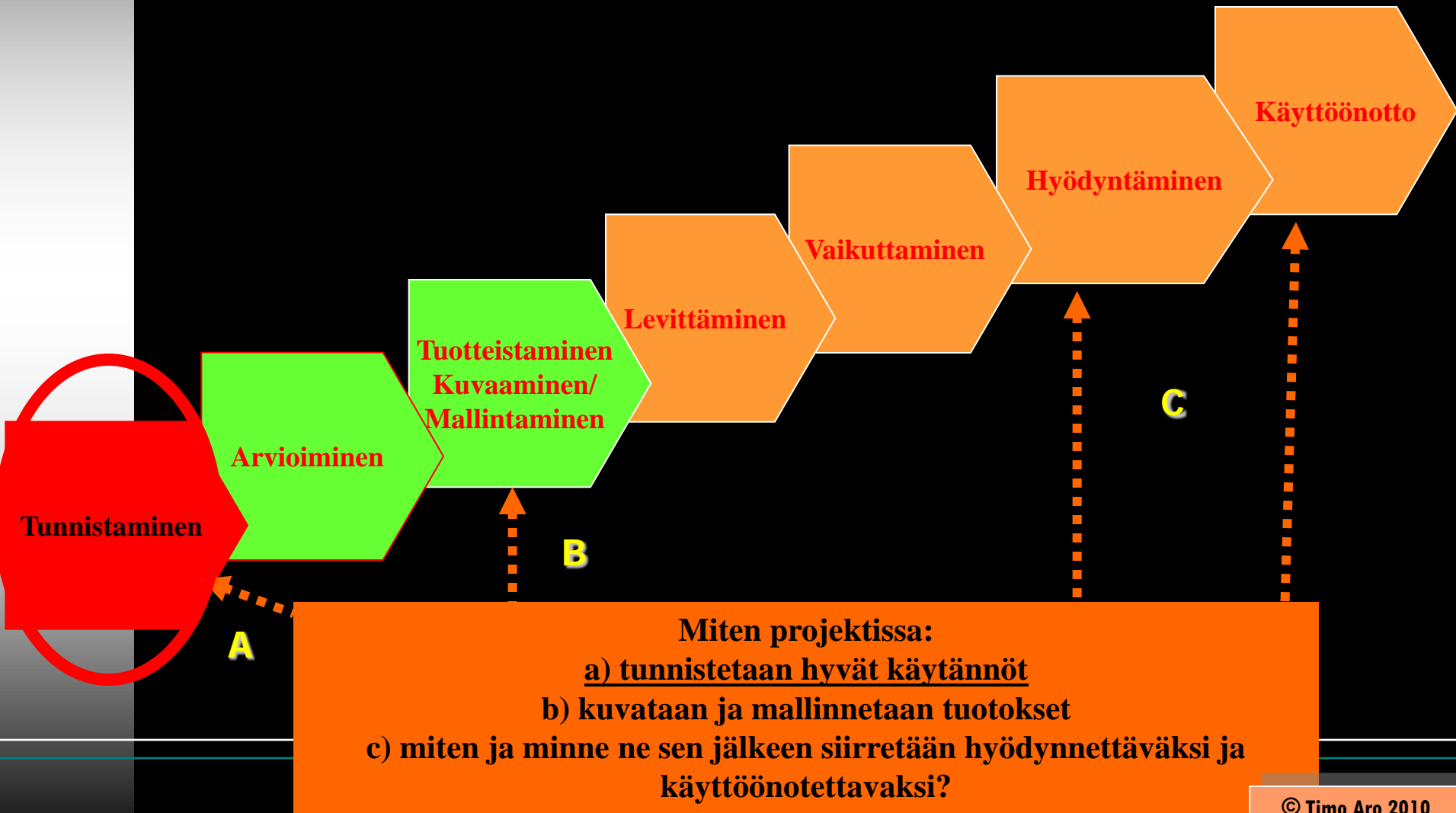
Työkäytäntöjä:

- Asiakasrekisterin luominen
- Asiakkaan haastattelulomake
- Haastattelutilanteen käsikirja henkilöstölle
- Räätelöidyt ostopalvelukurssit eri kohderyhmille
- Opintopiirit
- Avointen ovien päivät eri viranomaisten luona
- Henkilöstön viikkopalaverit
- Jne noin 30 muuta työkäytäntöä.

Tuote-, prosessi- ja menetelmäkäytännöt:

- Kustannushyöty –analyysit (CBA) eri toimenpiteiden vaikuttavuudesta
- Urasuunnittelun asiakasprosessin kuvaus
- Työpari –toimintamalli
- Systemaattinen julkaisutoiminta

Hyvän käytännön tunnistaminen prosessina

Miksi hyvien käytäntöjen tunnistaminen on tärkeää?

- Toimintojen ja toimijoiden väliset vastualueet selkiintyvät ja tarpeettomat toiminnot karsiutuvat: *keskittyminen olennaiseen*
- Tuotosten ja käytäntöjen *siirto helpottuu*
- Seuranta, raportointi, arviointi ja vertailu helpottuvat
- Lisää *systemaattisuutta ja ammattimaisuutta*
- Edistää oppimista, tiedonsiirtoa ja pysyviä vaikutuksia
- Lisää laatuajattelua ja korostaa dokumentaation merkitystä
- Ongelmien ja epäkohtien nopeampi havaitseminen

→ *Hyvien käytäntöjen tunnistamisella päästään pureutumaan keskeisiin kehittämiskohteisiin*

Kiitokset huomiosta!!!

Lisätietoja:

timo.aro@ely-keskus.fi